

Press- och informationsavdelningen

PRESSMEDDELANDE nr 64/03

24 juli 2003

Domstolens dom i målet om förhandsavgörande C-280/00

Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg / Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH

**DOMSTOLEN FINNER ATT EN EKONOMISK ERSÄTTNING SOM ENDAST
UTGÖR VEDERLAG FÖR EN ALLMÄN TRAFIKPLIKT SOM
MEDLEMSSTATERNA FÖRESKRIVER INTE HAR DE KÄNNETECKEN SOM ÄR
UTMÄRKANDE FÖR STATLIGT STÖD**

*För att det i ett konkret fall skall kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd,
måste emellertid fyra villkor vara uppfyllda.*

En gemenskapsförordning om allmän har som mål att undanröja sådana skillnader som följer av ett system där medlemsstaterna lägger transportföretag att utföra tjänster åt allmänheten och som kan orsaka avsevärd snedvridning av konkurrensvillkoren. Av detta följer att det är nödvändigt att upphäva sådan allmän trafikplikt, även om det dock i vissa fall är nödvändigt att bibehålla en sådan skyldighet för att trygga tillgången till nödvändiga transporter.

1 Rådets förordning (EEG) nr 1191/69 av den 26 juni 1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar, i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1893/91 av den 20 juni 1991.

Inledningsvis använde sig den tyska lagstiftaren uttryckligen av den möjlighet som den hade enligt nämnda gemenskapsförordning att undanta stads-, förorts- och regional trafik från förordningens tillämpningsområde. Sedan år 1996 föreskrivs uttryckligen i den tyska lagen att lokala och regionala trafiktjänster omfattas av förordningen i vissa fall.

Företaget Altmark Trans beviljades år 1990 tillstånd och stöd avseende persontrafik med buss i Landkreis (distriktet) Stendal. De tyska myndigheterna förnyade år 1994 Altmarks tillstånd och avslog bolaget Nahverkehrsgesellschaft Altmarks ansökan om tillstånd. Sistnämnda bolag väckte talan vid tyska domstolar och gjorde gällande att Altmark Trans inte var ett ekonomiskt livskraftigt företag eftersom det inte hade kunnat överleva utan offentligt stöd, och att tillstånden således var olagliga.

Bundesverwaltungsgericht, vid vilken talan väckts i sista instans, har hänskjutit målet till EG-domstolen för att få klarhet i huruvida:

- det stöd som Landkreis Stendal beviljat Altmark Trans utgör sådant statligt stöd som är förbjudet enligt EG-fördraget,
- de tyska myndigheterna har rätt att föreskriva att lokala transporttjänster som tillhandahålls inom ramen för ett självfinansierande system inte omfattas av 1969 års förordning om allmän trafikplikt.

Rörande den första frågan:

Domstolen erinrar om att enligt fast rättspraxis måste, för att en statlig åtgärd skall kunna anses utgöra ett statligt stöd i den mening som avses i EG-fördraget, åtgärden kunna anses innebära att det mottagande företaget får en "fördel" som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsmässiga villkor.

Domstolen har bland annat funnit att det inte är fråga om en sådan "fördel" när en statlig ekonomisk åtgärd skall anses utgöra en ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som de mottagande företagen har tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster.

För att det i ett konkret fall skall kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd, måste emellertid fyra villkor vara uppfyllda.

För det första skall det mottagande företaget *faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster*, och dessa skyldigheter skall vara *klart definierade*.

För det andra skall de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara *fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt*.

För det tredje får ersättningen *inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader* som har uppkommit i samband med fullgörandet av skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till *de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst*.

För det fjärde, när urvalet sker utanför ramen för ett offentligt upphandlingsförfarande, skall storleken av ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt transportföretag skulle ha åsamkats (med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av trafikplikten).

Endast när dessa fyra villkor är uppfyllda kan det anses att ett företag i själva verket inte gynnats av en ekonomisk "fördel" som kan ha som verkan att dessa företag får en mer fördelaktig konkurrensställning än konkurrerande företag, och att åtgärden således inte har de kännetecken som är utmärkande för statligt stöd i den mening som avses i EG-fördraget.

Rörande den andra frågan:

Det skall dock understrykas att den nationella domstolen **i förevarande fall** endast måste pröva huruvida det stöd som är i fråga har beviljats i enlighet med bestämmelserna i EG-fördraget om statligt stöd *för det fall den kommer fram till att den ifrågavarande gemenskapsförordningen inte är tillämplig i Tyskland*. Med andra ord är det inte nödvändigt att använda sig av de allmänna bestämmelserna i EG-fördraget för det fall att nämnda gemenskapsförordning är tillämplig i förevarande fall.

Domstolen har funnit att den tyska lagstiftaren i princip kan tillämpa det undantag som föreskrivs i gemenskapsförordningen partiellt vad gäller stads-, förorts- och regional trafik, eftersom den närmar sig de mål som eftersträvas genom förordningen genom att göra så. En medlemsstat kan emellertid endast tillämpa nämnda undantag partiellt **under förutsättning att rättssäkerhetsprincipen vederbörligen beaktas**. För att så skall vara fallet krävs att användningen av nämnda undantag klart avgränsas genom den tyska lagstiftningen, så att det är möjligt att fastställa när nämnda undantag är tillämpligt och när gemenskapsförordningen är tillämplig.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia, vilken inte är bindande för domstolen.

Pressmeddelandet finns tillgängligt på följande språk: tyska, engelska, danska, spanska, finska, franska, italienska, nederländska och svenska

*För domen i dess helhet, var vänlig se domstolens hemsida på Internet
www.curia.eu.int
efter cirka kl 15.00 i dag.*

*För ytterligare upplysningar, var vänlig kontakta Christopher Fretwell
tel (00352) 4303 3355 fax (00352) 4303 2731.*

*Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på EBS "Europe by Satellite", en tjänst som tillhandahålls av Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för press och kommunikation,
L-2920 Luxembourg,
tel: (00352) 4301 35177, fax: (00352) 4301 35249,
eller B-1049 Bruxelles, tel: (0032) 2 29 64106, fax: (0032) 2 29 65956*